

66. Perjantaina 2 päivänä kesäkuuta 1989

kello 13

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely:

1) Ehdotukset laiksi Posti- ja telelaitoksesta 1854

Hallituksen esitys n:o 3

Lakialoite n:o 4

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 29

Suuren valiokunnan mietintö n:o 77

2) Ehdotukset laiksi atomivastuulain muuttamisesta 1855

Hallituksen esitys n:o 39

Lakialoite n:o 31

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 27

Suuren valiokunnan mietintö n:o 75

Ainoa käsittely:

3) Eduskunnan tilintarkastajien kertomus vuodelta 1988 1857

Mainittu kertomus (K n:o 6)

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 35

4) Asetus 12 päivältä toukokuuta 1989 eräistä verohallinnon virkajärjestelyistä

Mainittu asetus (A n:o 5)

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 34

5) Asetus 12 päivältä toukokuuta 1989 eräistä rakennushallinnon virkajärjestelyistä 1858

Siv.

Mainittu asetus (A n:o 6)

Laki- ja talousvaliokunnan mietintö n:o 12

6) Asetus 5 päivältä toukokuuta 1989 Turun ja Porin sekä Keski-Suomen lääninhallituksen eräiden virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta ”

Mainittu asetus (A n:o 7)

Laki- ja talousvaliokunnan mietintö n:o 13

Esitellään:

7) Ed. Gustafssonin ym. lakialoite n:o 48 laiksi leimaverolain muuttamisesta ”

8) Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen toimintakertomus vuodelta 1988 (K n:o 4) ”

Pöydällepanoa varten esitellään:

9) Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 21 hallituksen esityksestä Ruotsin kanssa kunnallisveron saamatta jäämisen korvaamisesta eräissä tapauksissa tehdyn pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä (HE n:o 63) ”

Puhetta johtaa puhemies Sorsa.

Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi edustajat Elo, Hautala, Hokkanen, Ikonen, Jouppila, Jurva, Järvisalo-Kanerva, Laurila, Liikanen, Metsämäki, Mäkelä, Paasilinna, Paasio, Pesola, Rinne, Rusanen, Salolainen, Siitonen, Soininvaara, Suominen, Viljanen, Vistbacka, Vuoristo ja Väyrynen.

Ilmoitusasiat:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä sairauden vuoksi ed. Jurva, virka-tehtävien takia edustajat Pesola ja Suominen sekä yksityisasioiden vuoksi edustajat Hokkanen, Jouppila, Rusanen, Soininvaara, Viljanen ja Vuoristo.

Kirjalliset kysymykset

Puhemies: Ilmoitetaan, että eduskunnalle ovat, puhemiehelle osoitettuina, saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot 234, 236, 238, 239 ja 256. Nämä kysymykset vastauksineen on nyt jaettu edustajille.

Puheenvuoron saatuaan lausuu

Ed. Riihijärvi: Herra puhemies! Suuri valiokunta kokoontuu välittömästi tämän täysistunnon päätyttyä. Käsiteltävänä on kahdeksan lakiehdotusta.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Ehdotukset laiksi Posti- ja telelaitoksesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 3
Lakialoite n:o 4
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 29
Suuren valiokunnan mietintö n:o 77

Puhemies: Käsittelyn pohjana on suuren valiokunnan mietintö n:o 77. Eilen pidetyssä täysistunnossa julistettiin yleiskeskustelu asiasta päättyneeksi.

Yleiskeskustelussa on ed. Pulliainen ed. Haaviston kannattamana ehdottanut, että käsittelyn pohjaksi hyväksyttäisiin lakialoitteeseen n:o 4 sisältyvä lakiehdotus.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Joka käsittelyn pohjaksi hyväksyy suuren valiokunnan mietinnön, äänestää "jaa"; jos "ei" voittaa, on ed. Pulliaisen ehdotus hyväksytty.

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 157 jaa- ja 12 ei-ääntä; poissa 30. (Koneään. 1)

Eduskunta on käsittelyn pohjaksi hyväksynyt suuren valiokunnan mietinnön.

Eduskunta ryhtyy hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

1 ja 2 § hyväksytään keskustelutta.

3 §.

Keskustelu:

Ed. Pulliainen: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 3 § saisi sen muodon kuin on lakialoitteessa n:o 4.

Ed. Haavisto: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Pulliaisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Keskustelussa on ed. Pulliainen ed. Haaviston kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin lakialoitteen n:o 4 mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö "jaa", ed. Pulliaisen ehdotus "ei".

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 165 jaa- ja 7 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 26. (Koneään. 2)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

4 ja 5 § hyväksytään keskustelutta.

6 §.

Keskustelu:

Ed. Pulliainen: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 6 § saisi sen muodon kuin on lakialoitteessa n:o 4.

Ed. Haavisto: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Pulliaisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Keskustelussa on ed. Pulliainen ed. Haaviston kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin lakialoitteen n:o 4 mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö "jaa", ed. Pulliaisen ehdotus "ei".

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 164 jaa- ja 7 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 27. (Koneään. 3)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

7—12 §, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Eduskunta yhtyy suuren valiokunnan ehdotukseen lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Ehdotukset laiksi atomivastuulain muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 39

Lakialoite n:o 31

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 27

Suuren valiokunnan mietintö n:o 75

Puhemies: Käsittelyn pohjana on suuren valiokunnan mietintö n:o 75. Eilen pidetyssä täysistunnossa julistettiin yleiskeskustelu asiasta päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

1 § hyväksytään keskustelutta.

3 §.

Keskustelu:

Ed. Haavisto: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 3 § hyväksyttäisiin näin kuuluvana: "Saman haltijan kahta tai useampaa samalla alueella Suomessa sijaitsevaa ydinlaitosta on tätä lakia sovellettaessa pidettävä erillisinä laitoksina. Erillisenä ydinlaitoksena on myös pidettävä 1 §:n tarkoittamaa ydinaineen pysyvään varastointiin käytettävää säilytyslaitosta silloinkin, kun se sijaitsee saman haltijan samalla alueella olevien muiden ydinlaitosten yhteydessä."

Tämä tarkoittaa sitä, että ydinlaitoksia käsiteltäisiin laissa reaktorikohtaisesti, koska myös riskit ovat sellaisia.

Ed. Jäätteenmäki: Arvoisa puhemies! Pyydän saada kannattaa ed. Haaviston ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Keskustelussa on ed. Haavisto ed. Jäätteenmäen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin hänen edellä esittämänsä ehdotuksen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö "jaa", ed. Haaviston ehdotus "ei".

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 114 jaa- ja 61 ei-ääntä; poissa 24. (Koneään. 4)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

4 §, 1 §:n edellä oleva väliotsikko, 10, 13, 15, 15 a ja 16 § hyväksytään keskustelutta.

18 §.

Keskustelu:

Ed. Seppänen: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että pykälä saisi sen muodon, joka on valiokunnan mietintöön liitettyssä vastalauseessa, joka pitää sisällään aineellisten vahinkojen korvausten saattamisen realistiselle tasolle.

Ed. Haavisto: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 18 §:n 1 momentti hyväksyttäisiin näin kuuluvana: "Suomessa sijaitsevan ydinlaitoksen haltijan vastuu tämän lain tarkoittamista ydinvahingoista on rajaton. Pariisin yleissopimuksessa ja Brysselin lisäyleissopimuksessa määritellyn korvausjärjestelmän mukainen vakuutettu vastuu ydinlaitoksen haltijalla on 100 miljoonaa erityisnosto-oikeutta. Ydinlaitoksen haltijalla on lisäksi oltava 23 §:n mukainen 12 miljardin erityisnosto-oikeuden suuruinen vakuutus ydinvahinkojen korvaamisesta Suomen alueella. Valtioneuvostolla on oikeus, ottaen huomioon laitoksen koko tai laatu, kuljetuksen laajuus taikka muut asiaan vaikuttavat seikat, vahvistaa vastuumäärä alemmaksi, ei kuitenkaan viittä miljoonaa erityisnosto-oikeutta pienemmäksi. Ydinaineen kuljetuksen aikana sattuneesta ydintapahtumasta on laitoksen haltija vastuussa tämän lain mukaan muiden vahinkojen kuin kuljetusvälineeseen kohdistuneen vahingon osalta vähintään viiden miljoonan erityisnosto-oikeuden määrään asti."

Tämä pitää sisällään ajatuksen laitoksen haltijan rajattomasta vastuusta ja edellyttää laitoksen haltijalta 12 miljardin erityisnosto-oikeuden suuruista vakuutusta.

Ed. Laaksonen: Herra puhemies! Kannatan ed. Seppäsen ehdotusta.

Ed. Jäätteenmäki: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Haaviston ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Keskustelussa on ed. Seppänen ed. Laaksosen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Ed. Haavisto ed. Jäätteenmäen kannattamana on ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin hänen edellä esittämässään muodossa.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Puhemies: Kun ehdotukset ovat vastakkaisia, on niistä ensin äänestettävä vastakkain ja sen jälkeen voittaneesta mietintöä vastaan.

Menettelytapa hyväksytään.

Äänestykset ja päätös:

1) Äänestys ed. Seppäsen ja ed. Haaviston ehdotusten välillä.

Ed. Seppäsen ehdotus "jaa", ed. Haaviston ehdotus "ei".

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 80 jaa- ja 71 ei-ääntä, 24 tyhjää; poissa 24. (Koneään. 5)

Eduskunta on tässä äänestyksessä hyväksynyt ed. Seppäsen ehdotuksen.

2) Äänestys ed. Seppäsen ehdotuksesta mietintöä vastaan.

Mietintö "jaa", ed. Seppäsen ehdotus "ei".

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 136 jaa- ja 37 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 25. (Koneään. 6)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

32 §.

Keskustelu:

Ed. Haavisto: Herra puhemies! Ehdotan, että pykälä saisi seuraavan sanamuodon, joka pitää sisällään ydinlaitoksen haltijan rajattoman vastuun: "Niiden korvausten yh-

teismäärien, jotka ydinlaitoksen haltija ja valtio suorittavat saman ydintapahtuman johdosta osaksi 6—22 §:n sekä 30 ja 31 §:n nojalla sekä osaksi lisäsopimuksen 15 artiklassa tarkoitetun lisäyleissopimukseen liittyneen valtion ja muun valtion välisen sopimuksen perusteella, enimmäismäärä on 300 miljoonaa erityisnosto-oikeutta, Suomen alueella kuitenkin ydinlaitoksen haltijan osalta rajaton. Määriin ei lueta korkoa eikä korvausta oikeudenkäyntikuluista.”

Ed. Seppänen: Herra puhemies! Ehdotan, että pykälä saisi sen muodon, joka on vastalauseessa.

Ed. Jätteenmäki: Herra puhemies! Kannatan ed. Haaviston tekemää ehdotusta.

Ed. Laaksonen: Herra puhemies! Kannatan ed. Seppäsen tekemää ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Keskustelussa on ed. Seppäsen ed. Laaksonen kannattamana ehdottanut, että pykälä saisi vastalauseessa esitetyn sanamuodon. Ed. Haavisto ed. Jätteenmäen kannattamana on ehdottanut, että pykälä saisi hänen edellä esittämänsä sanamuodon.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Puhemies: Kun ed. Seppäsen ja ed. Haaviston ehdotukset ovat vastakkaisia, on ensin äänestettävä niiden välillä ja sitten voittaneesta mietintöä vastaan.

Menettelytapa hyväksytään.

Äänestykset ja päätös:

1) Äänestys ed. Seppäsen ja ed. Haaviston ehdotusten välillä.

Ed. Seppäsen ehdotus ”jaa”, ed. Haaviston ehdotus ”ei”.

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 84 jaa- ja 69 ei-ääntä, 20 tyhjää; poissa 26. (Koneään. 7)

Eduskunta on tässä äänestyksessä hyväksynyt ed. Seppäsen ehdotuksen.

2) Äänestys ed. Seppäsen ehdotuksesta mietintöä vastaan.

Mietintö ”jaa”, ed. Seppäsen ehdotus ”ei”.

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 130 jaa- ja 43 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 25. (Koneään. 8)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Voimaantulo- ja soveltamissäännös, lain uusi nimike, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Eduskunta yhtyy suuren valiokunnan ehdotukseen lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Eduskunnan tilintarkastajien kertomus vuodelta 1988

Ainoa käsittely

Mainittu kertomus (K n:o 6)

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 35

Puhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 35.

Keskustelua ei synny.

Mietintö hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

4) Asetus 12 päivältä toukokuuta 1989 eräistä verohallinnon virkajärjestelyistä

Ainoa käsittely

Mainittu asetus (A n:o 5)

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 34

Puhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 34.

Keskustelua ei synny.

Mietintö hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

**5) Asetus 12 päivältä toukokuuta 1989
eräistä rakennushallinnon virkajärjestelyistä**

Ainoa käsittely

Mainittu asetus (A n:o 6)

Laki- ja talousvaliokunnan mietintö n:o 12

Puhemies: Käsittelyn pohjana on laki- ja talousvaliokunnan mietintö n:o 12.

Keskustelua ei synny.

Mietintö hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

**6) Asetus 5 päivältä toukokuuta 1989 Turun
ja Porin sekä Keski-Suomen lääninhallituksen
eräiden virkojen perustamisesta ja lak-
kauttamisesta**

Ainoa käsittely

Mainittu asetus (A n:o 7)

Laki- ja talousvaliokunnan mietintö n:o 13

Puhemies: Käsittelyn pohjana on laki- ja talousvaliokunnan mietintö n:o 13.

Keskustelua ei synny.

Mietintö hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

Poistoja päiväjärjestyksestä

Puhemies: Päiväjärjestyksestä poistetaan 7) ja 8) asia.

**9) Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 21
(HE n:o 63)**

pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

Puhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on tänään kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 13.23.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Erkki Ketola